

Ársberetning for foreldrafelagið Heim & Skúli i 2021-2022

Foreldrafelagið Heim & Skúli's arbejde har siden begyndelsen af 2021 primært omhandlet tre emner:

1. Et forslag til fornyelse af folkeskoleloven gennem fólkaskúlaráðið
2. Grupper med særlige behovs stilling i folkeskolen, problemer med "heimasitari" og forslag psykologer i folkeskolen.
3. NOKO – NOrdisk KOMmite for skoleelevers forældre

Forslag til fornyelse af folkeskoleloven

H&S har som medlem af Fólkaskúlaráðið deltaget i det igangværende arbejde med at udarbejde et forslag til fornyelse af folkeskoleloven, som kan præsenteres for ministeren.

Den færøske folkeskole har i dag mange skoletimer, især for de ældste elever. En elev i 7. klasse har minimum 33 timer, mens en elev i 9. har 30. Med tilvalgsfag kan en 8. eller 9. klasses elev ende med en 37-timers uge, hvor lektier, fritidsinteresser og familieliv også skal passes ind (i Danmark er tallet 31 timer om ugen).

Belastning er højere på Færøerne end i vores omkringliggende lande, feks. har vi godt 6% flere timer end i DK (efter den danske skolereform med en kraftig vækst i timer), og næsten 25% flere timer end Finland.

Disse forskelle er primært grundet i at Færøerne vægter det andet fremmedsprog dobbelt så højt som man gør i DK (tysk vs. engelsk).

Denne belastning af en elever så tidligt i deres liv kan være bidragende til de voksende problemer med stress, mistrivsel og psykiske udfordringer hos skoleelever som observeres i dag, feks. gennem et voksende antal hjemmesiddere, samtidigt med at PISA målinger ikke antyder at det de ekstra skoletimer resultere i forhøjet fagligt niveau.

Så en stor del af arbejdet med fornyelsen af folkeskoleloven har drejet sig om hvordan man kan nedbringe antallet af skoletimer, men bibeholde eller forhøje det faglige udbytte.

Forslag indtil videre:

- Nedsæt antal timer, Grunddeild (max. 25 timer), Miðdeild (max. 30 timer) og Hádeild (max. 32 timer). Gør time-opdelingen mellem fagene vejledende i stedet for bindende.
- Nedsæt antal elever i klassen, så læreren har mere tid til hver enkelt (loft på 20-22 elever) i stedet for 27.
- Hæv antallet af samarbejdstimer i fra 2 til 5, og lad det gælde alle fag (kunne give 27 timer uge for 8. og 9.).
- Frigør námsætlanir, så læreren har mere albuenum til at tilrettelægge undervisningen.

Fra Heim & Skúlis side har det været vigtigt at de enkelte ovenstående tiltag ikke kan stå alene, feks. ved kun at skære antallet af timer, da det kan være motiveret af besparelser frem for forbedringer af undervisningen.

Grupper med særlige behovs stilling i folkeskolen, problemer med "hjemmesiddere" og forslag psykologer i folkeskolen

Som sagt er der observeret voksende problemer med elevers trivsel, bl.a. er antallet af "hjemmesiddere" (andet ord for skolenægttere) er stigende.

Heim & Skúli har deltaget i diskussionen om elevernes trivsel, adgang til diagnoser, specialklasser og vejledning til forældre.

Heim & Skúli har, sammen med Lærarafelagið, promoveret muligheden for at få psykologer allokeret direkte til folkeskolerne, hvor de kan være en ressource for både elever og lærere. H&S har med interesse fulgt udviklingen á Skúlatrøð, hvor en psykolog nu har været tilknyttet i et år.

Erfaringerne har været gode, og H&S mener landet som helhed burde adoptere programmet. Mindre skoler kunne feks. tilbydes adgang på samme måde som skolesygeplejersken arbejder i dag.

Det er også H&S synspunkt, at ventetiden på diagnoser (som ofte er en forudsætning for specialtilbud) er uacceptabel (12-14 md), især når man tager et barns skolelængde i perspektiv. Det må derfor blive en politisk prioritet at forkorte denne ventetid og have handlingsplaner og rådgivning i mellemtiden.

H&S har også haft møder med ADHD felagið, som ser en mulighed for en fælles udarbejdning og promovning af en håndgribelig handlingsplan for forældre, skoler og børn før/under og efter en diagnose, samt bedre tilgængelig oplysninger og rådgivning for forældre i tvivlsspørgsmål.

NOKO – NOrdisk KOMmite for skoleelevers forældre

Arbejdet i NOKO, hvor forældreorganisationer fra Norden deler erfaringer, ressourcer og resultater, har været stærkt påvirket af covid-19.

Alle møder har været afholdt via video-konference, og en årlige konference har ikke været afholdt siden 2019.

Arbejdet har i perioden været fokuseret på at minimere de negative følger af covid-19 restriktionerne, videreføre de positive erfaringer fra nedlukningerne og senest arbejdet med at modtage ukrainske flygtninge i skolerne fra et forældreperspektiv.

Fra den 16.-18. september vil den næste konference afholdes på Island, og fokus er den islandske model for trivsel hos skolebørn, norske tiltag mod mobning og finske erfaringer med samarbejde mellem forældre og skoler om børn med specielle behov.